
Espècies exòtiques invasores

Polítiques, accions i gestió

de l'Administració

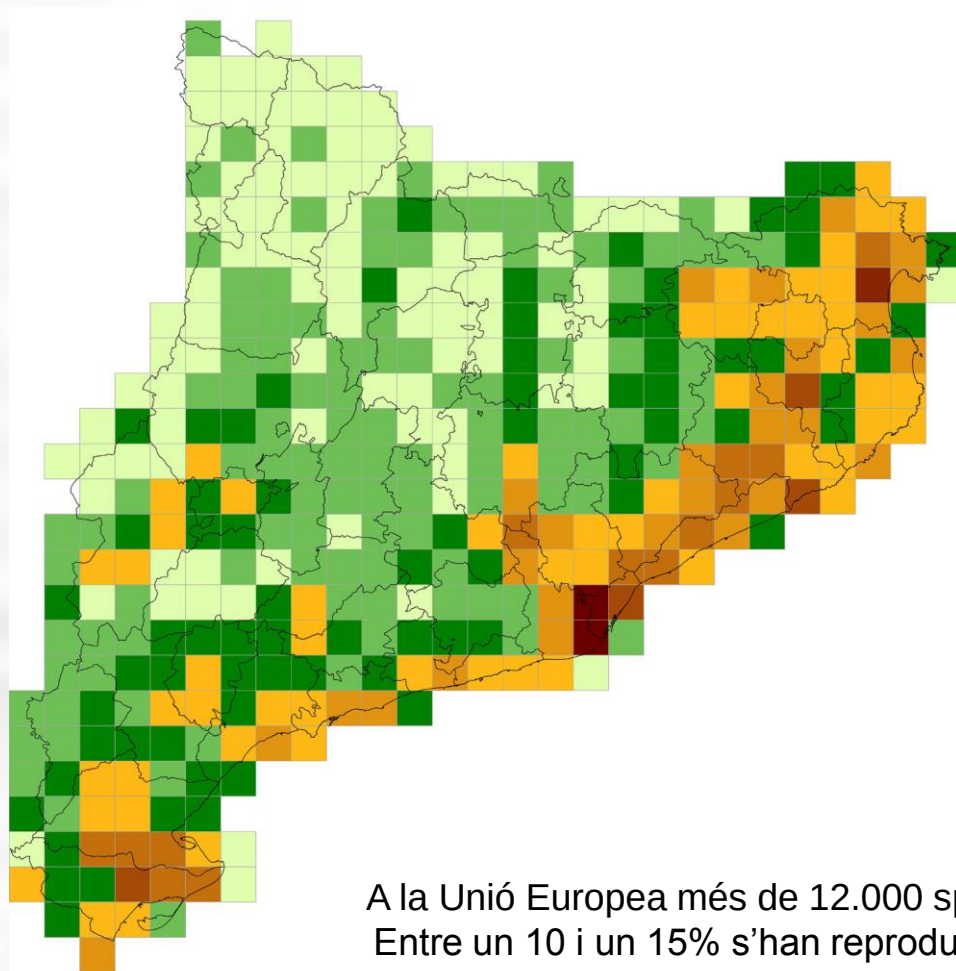
Prada, 19 d'agost de 2017

Ricard Casanovas Urgell
Cap del Servei de Fauna i Flora
Subdirecció General de la Biodiversitat i Medi Natural
Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural

Espècies exòtiques a Catalunya

Riquesa total d'espècies exòtiques a Catalunya amb dades de l'any 2009, en quadrats de 10 x 10 km

1132 exòtiques 111 invasores 49 CEEI (27%)

[1, 21]

[22, 41]

[42, 62]

[63, 82]

[83, 103]

[104, 123]

[124, 144]

[145, 164]

[165, 185]

A la Unió Europea més de 12.000 sp. exòtiques.
Entre un 10 i un 15% s'han reproduït i propagat
provocant danys mediambientals, econòmics i
socials (1.200 i 1.800 sp. exòtiques invasores)

Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat

Art. 61.1: creació del Catàleg Espanyol d'Espècies Exòtiques Invasores

Real Decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores

Reglament 1143/2014 sobre prevenció i gestió de la introducció i propagació d'espècies exòtiques invasores

Màxim de 50 EEI preocupants per la Unió Europea, incloent qualsevol espècie que es pugui incloure com a mesura d'emergència (Reglament d'execució 2016/1141 i Reglament d'execució 2017/1263)

Prevenció (prohibició). Plans d'acció sobre vies de penetració prèviament analitzades.

Sistema de vigilància i eradicació ràpida en fase inicial d'invasió

Mesures de gestió i coordinació d'EEI àmpliament propagades.

Particulars: permetre tinença fins final vida natural dels animals, sota mesures de control

En vigor a partir del **1 de gener de 2015**

5 de novembre de 2015: Els Estats han d'informar a la Comissió sobre les autoritats competents per aplicar el Reglament

1 de juny de 2019: primer informe de compliment a la Comissió

Art. 13 Planes de acción sobre las vías de introducción de las EEI

En 3 anys post adopció de la lista, cada Estat establirà i aplicarà un únic pla d'acció per abordar les vies d'introducció prioritàries.

Molts organismes implicats.

CCAA: autoritzacions en aqüicultura, industrials, comerç de mascotes, viviers així com la gestió de la caça i pesca en aigües continentals.

Objectius:

- 1.- Característiques del Catàleg**
- 2.- Mesures de prevenció i lluita**
- 3.- Característiques i contingut estratègies de lluita**

No s'aplica:

- 1.- Recursos fitogenètics (Llei 30/2006).**
- 2.- Recursos pesquers (Llei 3/2001)**
- 3.- Recursos zoogenètics per agricultura i alimentació.**

Però, en qualsevol cas, s'ha d'evitar la possible expansió d'espècies del catàleg al medi natural

Inclou espècies exòtiques amb informació científica i tècnica que indiquin que constitueixen un perill greu per les espècies autòctones, els hàbitats o els ecosistemes, l'agronomia o pels recursos econòmics

El Catàleg. Informació del registre

**Nom científic, vulgar,
taxonomia...**

**Procés administratiu de la seva
inclusió**

**Àmbit territorial original i a
Espanya**

**Criteris i justificació tècnica
inclusió**

**Referències a estratègies i
plans de prevenció, control i
possible eradicació aprovats**

181 espècies que son una amenaça per la conservació de la biodiversitat i dels ecosistemes naturals:

13 algues

66 plantes

17 invertebrats no artròpodes

14 artròpodes no crustacis

12 crustacis

19 peixos (+ carpa i truita arc iris)

4 amfibis

4 rèptils

17 ocells

15 mamífers

Prohibició genèrica de possessió, transport, tràfic, comerç d'exemplars vius o morts... segons àmbit d'aplicació de cada espècie

Excepcions: investigació, salut o seguretat de les persones

Prohibició d'introduir en el medi natural

Si s'extrauen de la natura no es poden tornar al medi natural

Prohibit fer servir espècies del catàleg com a esquer de pescar

Elaboració per les CCAA i MAGRAMA de forma coordinada

Caràcter orientatiu

Estratègies d'una o varies espècies, o en relació a temàtiques

- Estratègia de la vespa asiàtica o velutina
 - Estratègia del cargol poma

Prioritat amb les espècies de més risc i zones més vulnerables (illes)

Comerç prohibit a partir del 1 desembre 2013

Disposició transitòria primera

Particulars o en parcs...: mesures per evitar propagació, eliminació progressiva de parcs i jardins... (Domini públic hidràulic, ENPE)

Disposició transitòria cinquena

Prohibida la comercialització des del 15 de novembre de 2011 (RD 1628/2011)

Cas de detectar en botigues, comís i sanció

Prohibida la tinença a partir del 4.8.2013

Es pot tenir si es comunica la tinença abans del 4.8.2014

Declaració responsable (M0260-D01)

Disposició transitòria quarta

A partir del 4.8.2014 Procediment Normalitzat de Treball:

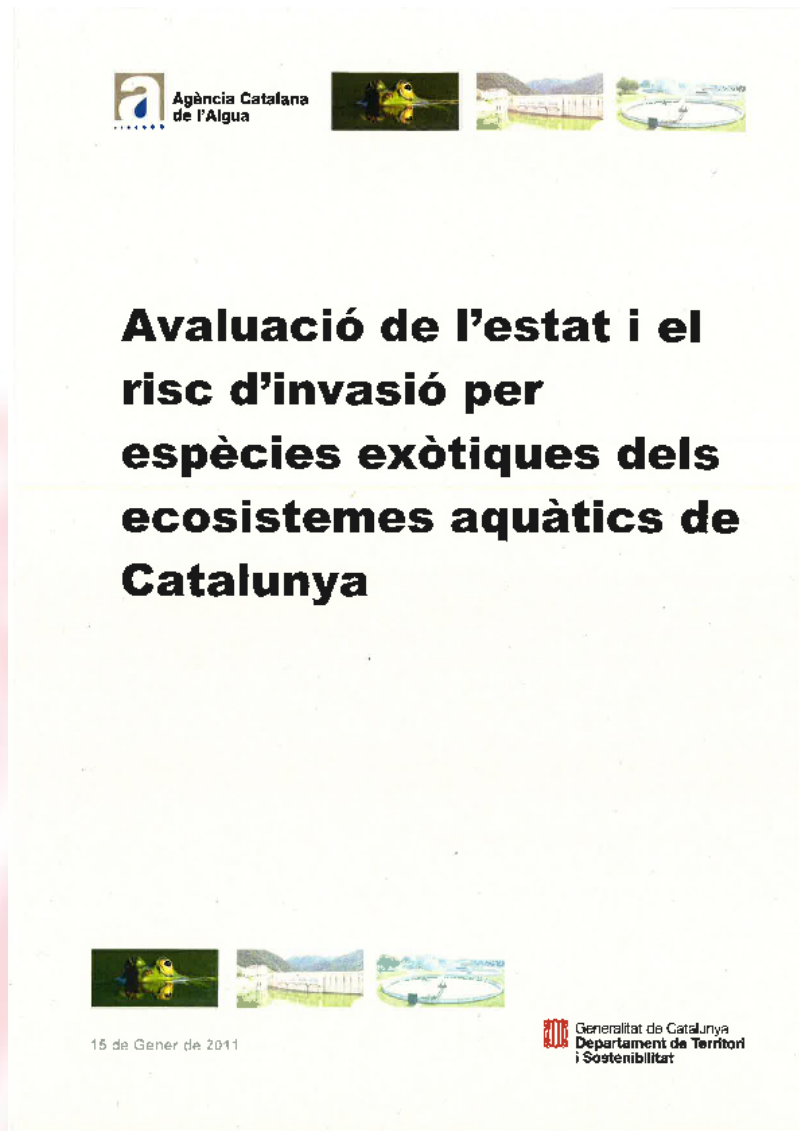
- **Hores d'ara, campanya informativa**

Informació EEI a Catalunya

A Catalunya:

EXOCAT (SFF/ACA – CREAM)

http://montesdata.creaf.cat/Exocat/exocat/llistarespeciesinvasores.htm?idioma=ca_ES

ALGUES

13 espècies, principalment marines

El 1984 es detecta *Caulerpa taxifolia* a Mònaco. No introduïda a Catalunya però potencialment invasora. Des de 1992 hi ha una xarxa de vigilància impulsada per l'ACA i el Centre d'Estudis Avançats de Blanes

<i>Asparagopsis armata</i>	Detecció dècada de 1920. Litoral de Girona	Actualment estesa per les costes de l'Alt i Baix Empordà
<i>Caulerpa racemosa</i> var. <i>cylindracea</i>	Detecció 2008	Costes del Garraf, davant de Vilanova i Sitges
<i>Codium fragile</i>	Dècada dels 60	Distribució aïllada. Com a molt poblacions en alguns llocs. Zones Portuàries
<i>Womerleyella setacea</i>	Palamós, 2006	Actualment en diverses localitats de l'Alt i Baix Empordà
<i>Acrothamnion preissii</i>	Palamós, 2010	Cita puntual d'un filament

FLORA

66 espècies, principalment jardineria

El punts amb més espècies exòtiques son els voltants de Barcelona ciutat i Girona. També les conques del Llobregat, Muga i Fluvià

Azolla sp

Cortadèria selloana

Herba de la Pampa

Carprobrotus sp

Dents de lleó

Senecio inaequidens

Eichhornia crassipes.

Jacint d'aigua (Delta de l'Ebre)

Subvencions en forma d'ajuts per a l'eliminació d'espècies invasores (millora d'espais)

Fotos: J.M. Dacosta. SSTT DAAM. Girona

Invertebrats No artròpodes

17 espècies

Cargol poma (<i>Pomacea insularum</i>)	2009 detecció al Delta de l'Ebre (l'Aldea)	
Musclo zebrat (<i>Dreissena polymorpha</i>)	2001 detecció a l'embassament Riba-Roja i Flix	Conques Ebre i Segre i embassament de la Baells
Cloïssa de riu asiàtica (<i>Corbicula fluminea</i>)	1981 Primera cita a l'Estat. Pràcticament a totes les conques.	Conques Ebre i Ter Embassament St. Antoni i Estany de Banyoles
Nematode de la fusta del pi (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>)	1999 detectat a Portugal.	No presencia a Catalunya. Existeix un Pla de Contingència per si es detecta

***Anodonta woodiana* en cursos baixos del Ter i Fluvià**

Cargol trompeta (*Melanoides tuberculatus*) detectat el 2009 al Delta de l'Ebre (l'Aldea)

Cargol poma (*Pomacea insularum*)

Distribució 2012

Distribució 2013

*Cargol poma al
Delta de l'Ebre.
Foto i font: Servei
de Sanitat Vegetal.
DAAM*

Actualment s'està duent a terme un Pla de lluita i eradicació per al seu control mitjançant tractament amb saponines, assecament, quarets i salinització dels arrossars

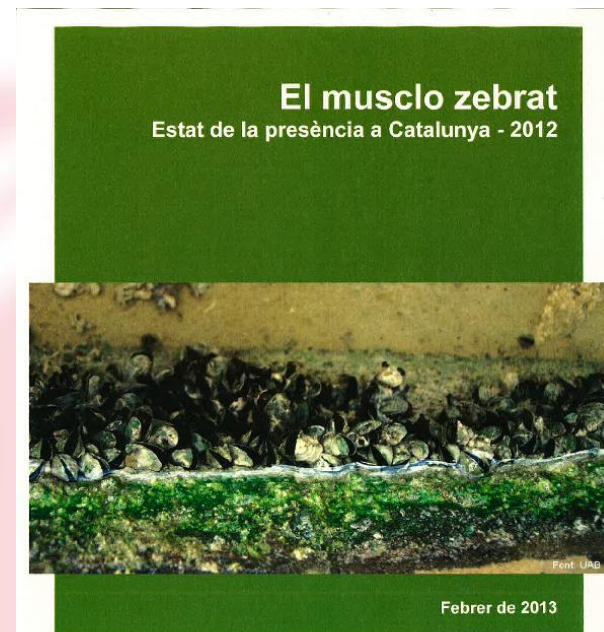
Musclo zebrat (*Dreissena polymorpha*)

**Colonització de superfícies-
obturació de conduccions i canvis en
la qualitat de l'aigua**

**Cicle de vida curt i taxa de
reproducció molt alta. Viu 5 dies fora
de l'aigua.**

**ACA: prospeccions de larves i adults
a les conques catalanes des del 2007
amb freqüència semestral**

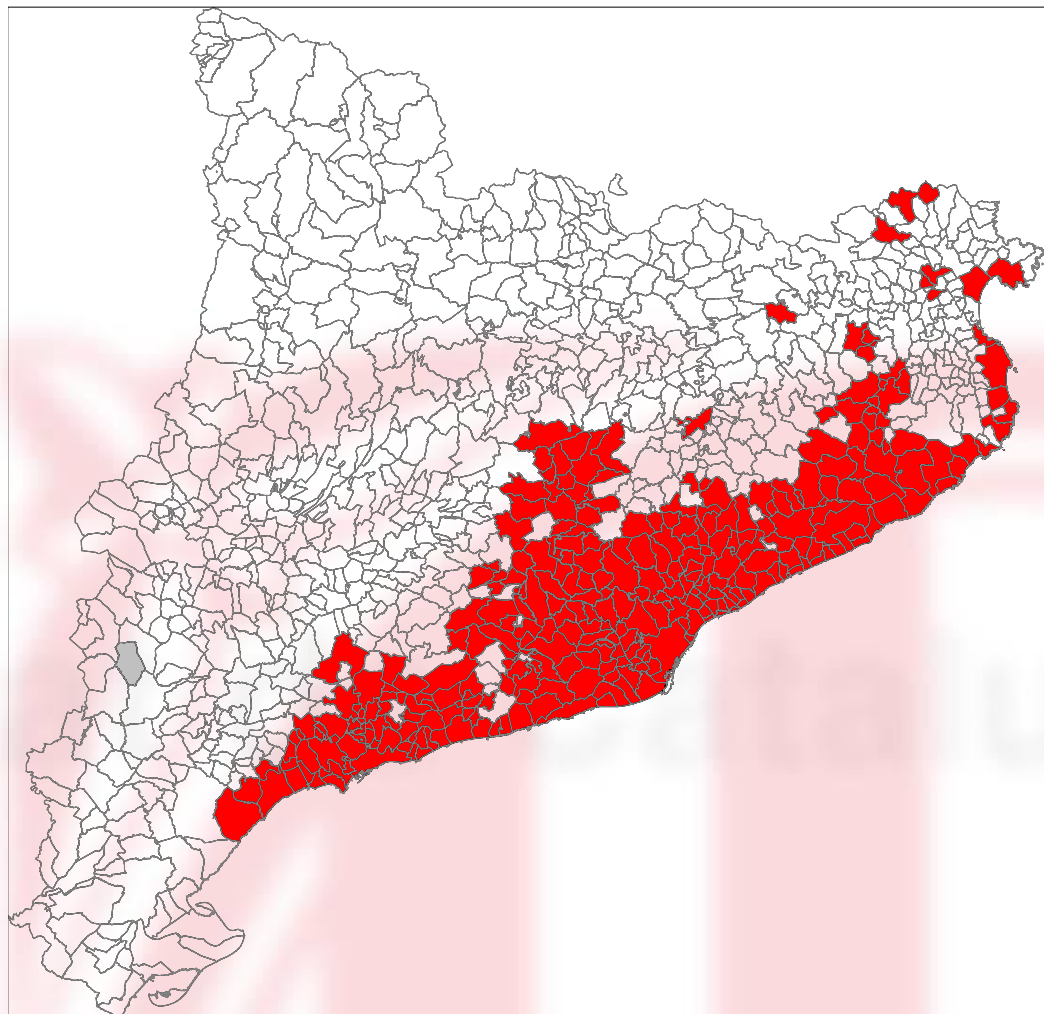
**Condicionants al moviment
d'embarcacions**

Mosquit tigre (<i>Aedes albopictus</i>)	2004 detecció a St. Cugat del Vallès	Portador de més de 20 agents patògens per les persones
Morrut roig de les palmeres (<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>)	1994 primera cita Granada 2005 a El Vendrell	Plaga de palmeres ornamentals
<i>Eruga perforadora de palmeres</i> (<i>Paysandisia archon</i>)	2000 a Celler de Ter	Plaga de palmeres ornamentals
Vespa asiàtica o assassina (<i>Vespa velutina</i>)	2012 primera cita a Catalunya	Paranys i mitjans per al control als apicultors: Garrotxa, Alt Empordà, Pla Estany, Gironès, Selva i Ripollès.

Mosquit tigre

Existeix una estratègia control interdepartamental

Distribució mosquit tigre a Catalunya. Any 2013. Font: DAAM

Morrut roig de les Palmeres

2005. Primera cita de la plaga a el Vendrell.

2006: Ordre on es declara oficialment la plaga a Catalunya.

2010. Resolució on s'estableixen les zones afectades.

**Existeix un Pla d'Acció
contra aquesta plaga a
Catalunya**

Servei de Sanitat Vegetal

*Morrut de les
Palmeres. Servei
de Sanitat Vegetal.
DAAM*

Crustacis

12 espècies

Cranc de riu americà (<i>Procambarus clarkii</i>)	1974 introducció a la Península (Guadalquivir). 1979 Delta l'Ebre	Tota Catalunya
Cranc de riu senyal (<i>Pacifastacus leniusculus</i>)	1974-1978 introducció Guadalajara, Soria, Conca i Burgos 2000 Embassament Oliana	2005: Conca Segre 2006: Ribera Salada i riera de Merlès (Llobregat) Actualitat també conca del Ter
Cranc americà ratllat (<i>Orconectes limosus</i>)	2010 Conca del riu Muga (primera cita Península)	Molt a prop de l'embassament de Boadella

Cranc vermell
i senyal

Foto:
CAMADOCA

La majoria introduïdes deliberadament.

Gambusia	<i>Gambusia holbrooki</i>	Citat per primera vegada a l'estany de Banyoles al 1964 De les 100 espècies invasores més perilloses
----------	---------------------------	---

Gambúsia

Foto: Mariano
Cebolla. Arxiu del
PN Delta de l'Ebre

Espècies catalogades introduïdes al medi natural abans de l'entrada en vigor de la Llei 42/2007 (resta d'espècies del catàleg **no** aprofitament piscícola)

Disposició transitòria segona

Luci	<i>Esox lucius</i>
Perca americana	<i>Micropterus salmoides</i>
Perca	<i>Perca fluviatilis</i>
Salbel·lí o truita de fontana	<i>Salvelinus fontinalis</i>
Sandra o luciperca	<i>Sander lucioperca</i>
Silur	<i>Silurus glanis</i>

Cap espècie catalogada es pot fer servir d'esquer.

Només autoritzat com a esquer viu el carpí a Riba-roja per controlar el silur.

Peix sol

Silur menjant truita.

Foto: CAMADOCA

Foto: CAMADOCA

Tortuga de Florida (<i>Trachemys scripta</i>)	Tortuga d'orelles vermelles (<i>T. s. elegans</i>)* Tortuga d'orelles grogues (<i>T. s. scripta</i>)	Pantà de Foix i Delta del Llobregat: més alta densitat d'espècies exòtiques
Tortuga pintada (<i>Chrysemys picta</i>)*		

T. scripta capturada bassa ofegabous.
Foto: Diego Martínez

T. scripta
Foto: CAMADOCA

T. scripta scripta i *T.s. elegans*. C.F. Torreferrussa.
Foto: MILOCA

Bec de corall
(*Estrilda spp.*)

Rossinyol del Japó
(*Leiothrix lutea*)

Cotorra argentina
(*Myiopsitta monachus*)

Cotorra de Kramer
(*Psittacula krameri*)

Tórtora rosa i grisa
(*Streptopelia roseogrisea*)

Origen principal per alliberar individus captius.

Els llocs amb més problemàtica son el Delta del Llobregat i en segon lloc els Aiguamolls de l'Empordà i la desembocadura del riu Besos

Visó americana (<i>Neovison vison</i>)	1982 primera cita a Catalunya	
Coipú (<i>Myocastor coypus</i>)		Vall d'Aran, Cerdanya i Empordà
Ós rentador (<i>Procyon lotor</i>)		
Eriçó pigmeu africà (<i>Atelerix albiventris</i>) i eriçó egipci o orellut (<i>Hemiechinus auritus</i>)		
Coatí (<i>Nasua nasua</i>)		4 entrades als CFS de Catalunya durant el 2013
Gos viverrí (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)		
Rata mesquera (<i>Ondatra zibethicus</i>)		
Família <i>Sciuridae</i> *		

Origen principal per granges pelleteres.

Els llocs amb més problemàtica son el Delta del Llobregat i en segon lloc els Aiguamolls de l'Empordà i la desembocadura del riu Besos

* Importació prohibida a la Unió Europea de *Callosciurus erythraetus*, *Sciurus erythraeus*, *S. carolinensis*